

IMPACTVERSLAG YOPE EXPERTS 2025

Juni 2025

“ Ik heb hier heel erg geleerd dat ik juist open en eerlijk kan zijn erover en dat ik mijn verleden niet in de weg moet laten zitten van mijn doelen en dromen behalen. ... dat ik tijdens de opdrachten heel open en eerlijk kan zijn over alles wat ik heb meegemaakt, dat werkt goed ... het heeft me meer zelfvertrouwen gegeven in mijn toekomst. Ik weet nu beter waar ik naartoe wil. ”
(Eden)

INHOUDSOPGAVE

<u>DE IMPACT VAN DE EXPERTS VAN YOPE IN HET KORT</u>	4
<u>VOORWOORD</u>	5
<u>INTRODUCTIE</u>	6
<u>DEEL 1: WAAROM DE EXPERTS VAN YOPE BESTAAN</u>	7
<u>DEEL 2: DE ACTIVITEITEN VAN DE EXPERTS VAN YOPE</u>	10
<u>DEEL 3: DE IMPACT VAN YOPE EXPERTS</u>	13
<u>JONGEREN</u>	15
<u>PROFESSIONALS</u>	30
<u>EEN OVERZICHT VAN DE MENSEN EN DIENSTEN VAN YOPE</u>	40
<u>DANKWOORD</u>	42

DE IMPACT VAN DE EXPERTS VAN YOPE IN HET KORT

YOPE faciliteert ontmoetingen tussen ervaringsdeskundige jongeren en professionals uit de gehele jeugdstrafrechtketen. Voor jongeren is de deelname een beschermende ervaring op hun pad naar secundaire desistance; het overtuigend en langdurig afzien van het plegen van strafbare feiten. Professionals vormen na deelname een collectief met een gedeelde capaciteit en overtuiging voor een kind- en jeugdvriendelijke rechtsgang..

De Experts van YOPE brengen je dicht bij de leefwereld van jongeren tijdens en na hun strafproces en detentie. Ze zetten hun eigen ervaringen en ideeën in om professionals te trainen en adviseren voor een beter jeugdrecht- en zorgsysteem. Experts worden betaald voor hun werk en intensief en één-op-één begeleid door de coördinatoren van YOPE. Ieder jaar worden ongeveer tien jongeren geselecteerd die als groep optrekken in een traject van twee jaar. Daarna blijven ze hun hele leven lang betrokken als alumni.

Professionals uit de jeugdstrafrechtketen ontmoeten experts tijdens een training of adviesopdracht. Deze professionals maken vanuit hun functie belangrijke beslissingen en hebben daardoor invloed op het leven van de jongeren. In de ontmoeting doen professionals, zonder toga, piepers of dossiers, mee aan een informele en gelijkwaardige uitwisseling met jongeren: een perspectiefwisseling die in de dagelijkse werkpraktijk van professionals niet aan de orde is.

CIJFERS OVER DE IMPACT VAN EXPERTS

- **Tussen 2017 en 2024** hebben **37 jongeren** deelgenomen aan het programma. De gemiddelde tijd van **deelname is 18 maanden**, met een **maximum van 3 jaar**.
- De Experts van YOPE zijn tussen de **18-32 jaar oud**.
- Alle deelnemers hebben een voorgeschiedenis in jeugdzorg en -detentie. **70,3%** van de jongeren heeft **PIJ-maatregel**¹ uitgezeten.
- De Experts verzorgen gemiddeld **70 training- en adviesopdrachten per jaar**.
- Jaarlijks bereiken de Experts **meer dan 1000 professionals** in de jeugdstrafrechtketen met trainingen, adviesopdrachten of presentaties.
- De inzet van de Experts is **geborgd in de curricula** van de opleidingen voor kinderrechters, jeugdofficieren van justitie, medewerkers van de Reclassering en de Raad voor de Kinderbescherming.
- Sinds 2017 hebben bij schrijven (juni 2025) **33 van de 37 jongeren** gedurende en na afloop van hun deelname als Expert **afgezien van** het plegen van strafbare feiten.
- **43 van de 45 bevraagde professionals** zouden de training aanraden aan collega's om te volgen.

¹Een langdurige behandelmaatregel voor jongeren bij wie er sprake is van een ontwikkelingsstoornis of psychische aandoening.

VOORWOORD

Terug in de tijd. Het is 2017. Ik heb met collega jeugdofficieren uit het land afgesproken bij een buurtcentrum in Amsterdam Nieuw-West. We zijn met z'n tiene, van elk arrondissementsparket één vertegenwoordiger. We vinden het spannend. Hoe zal het zijn? We gaan namelijk voor het eerst in een informele setting buiten de rechtszaal om in gesprek met jongeren die kort geleden vast hebben gezeten in een justitiële jeugdinrichting.

YOPE (toen nog Young in Prison) gaat met ons een try-out doen van een creatieve training voor officieren van justitie en ervaringsdeskundige jongeren. Dat is nieuw voor ons. Hoe hebben zij het strafproces ervaren en hoe kijken zij naar de officier van justitie? En wat willen zij ons vertellen over hun eigen leven? In het begin voelt het wat onwennig, maar al snel ontstaat er ruimte om echt in gesprek te gaan met de jongeren.

Deze eerste kennismaking doet iets met mij. En dat hoor ik ook terug van mijn collega's.

Tijdens onze rechtenstudie en het opleidingstraject tot officier van justitie hebben wij zo weinig geleerd over echt contact maken met jongeren. Door 'de kruip in de huid' training gaan we zelfs een stap verder door ons in te leven in de jongere en hun levensverhaal terug te vertellen vanuit de ik-vorm. Deze bijzondere ontmoeting en wat we deze middag hebben ervaren nemen we mee naar ons werk als officier van justitie.

Nu is deze training al ruim acht jaar een vast onderdeel van de opleiding voor jeugdofficieren. Elk jaar volgen maar liefst 75 officieren van justitie deze training. Het is niet meer weg te denken uit het opleidingsprogramma. En past geheel bij het investeren in een kind- en jeugd vriendelijke rechtspraak. Zelf verzorg ik als docent regelmatig de trainingen samen met YOPE en diens jonge experts. Elke keer zie ik weer hoe mijn collega's, maar ook de jongeren geraakt worden door het contact dat er ontstaat. Het verhaal achter het strafbare feit. Hoe heeft het zo ver kunnen komen? En wat heeft die jongere nodig voor de toekomst om vooruit te kunnen gaan. Ik ben ervan overtuigd dat deze ervaring doorwerkt in de manier waarop wij ons werk als officier van justitie doen.

Nu is er dit eerste impactonderzoek dat heeft plaatsgevonden naar de opbrengsten van de verschillende activiteiten van YOPE voor jongeren en voor professionals. Het over en weer van elkaar leren komt heel duidelijk naar voren en wat voor positieve effecten dit heeft op de ontwikkeling van zowel de jongeren als de professionals. Hiermee is een nog steviger fundament gelegd voor het werken met de experts van YOPE.

Ga het lezen!

Rianne de Back - Landelijk coördinerend jeugdofficier voor het Openbaar Ministerie.

INTRODUCTIE

Misschien heb je de ervaringsdeskundige jongeren van Young Perspectives eens ontmoet tijdens een training of ander optreden. Dat zou de beste manier zijn om van dichtbij te voelen: hier gebeurt iets bijzonders. In dit impactverslag willen we daar voor het eerst woorden aan geven en vragen ons daarom af: Welke verandering wordt door de Experts in gang gezet? En hoe draagt deze verandering uiteindelijk bij aan de visie van YOPE: een wereld waarin jongeren na vrijlating uit een gesloten inrichting een betekenisvol leven zonder criminaliteit kunnen opbouwen?

Om dat te onderzoeken, hebben we naast de dagelijkse operatie een pas op de plaats gemaakt. We keken met nieuwe ogen naar wat jongeren en professionals vertellen over hun ervaringen met de Experts van YOPE. Voorbij onze aannames en bestaande ideeën begon zo een brede verkenning naar nieuwe verhalen over de impact van het programma voor de jonge Experts en de professionals die we trainen en adviseren.

Een belangrijke gemene deler uit die verhalen van jongeren is juist hoe chaotisch en onvoorspelbaar ze de eerste tijd buiten een justitiële jeugdinrichting beleven. Toch vonden we gaandeweg een aantal terugkerende thema's en causale verbanden in hoe de Experts werken en verschil maken. Wat nu voor je ligt, is onze Theory of Change (ToC): een schematische route naar een nieuwe wereld; onze visie voor jongeren in en na gesloten inrichtingen.

Je kunt dit verslag lezen als een eerste en grondige zoektocht naar onze indicatoren voor impact. Daarom is deze eerste versie ook wat uitgebreider en zijn veel quotes uit interviews, observaties en uitkomsten uit surveys integraal overgenomen. Het voelt belangrijk om de rijkdom daarvan vast te leggen en te delen.

De volgende edities van het impactverslag over de Experts verschijnen vanaf nu iedere twee jaar en zijn meer toegespitst op de indicatoren voor impact. Het kernteam werkt dan met een nieuwe tool die gebaseerd is op de indicatoren en domeinen van verandering uit dit verslag. Omdat de praktijk leidend blijft in de manier waarop we onderzoeken, zou het ook goed kunnen dat er in die volgende verslagen accenten verschuiven en nieuwe indicatoren worden ontdekt en getoetst.

DEEL 1 – WAAROM DE EXPERTS VAN YOUNG PERSPECTIVES BESTAAN

HOE HET EXPERTPROGRAMMA IS ONTSTAAN

Het is 2017 en het idee dat jongeren zélf inspraak moeten hebben op zaken die hen aangaan, begint te gonzen in Den Haag en onder professionals. In dat kader wordt een eenmalige conferentie georganiseerd door het Openbaar Ministerie waar ex-gedetineerde jongeren aan een groot publiek een zelfbedachte en alternatieve jeugdgevangenis presenteren.

YOPE (toen nog Young in Prison) brengt die jongeren samen en begeleidt ze inhoudelijk en logistiek om hun bijdrage vorm te geven. YOPE is dan drie jaar actief in justitiële jeugdinrichtingen in Nederland met rolmodellen en creatieve en sportieve programma's. De jongeren die dan deelnemen hebben de mensen van YOPE binnen leren kennen en zijn met elkaar in contact gebleven.

De conferentie betekent het startsein van de Experts van YOPE, een steeds meer georganiseerde vorm van jongerenparticipatie in de jeugdstrafrechtketen. Die rol wordt bestendigd als de toenmalige baas van het OM, Gerrit van der Burg, de opdracht geeft om structureel middelen beschikbaar te stellen om alle jeugdofficieren te trainen vanuit het perspectief van jongeren van YOPE. Met het OM als eerste opdrachtgever, kan YOPE naar de tekentafel om de training Kruip in de Huid te ontwikkelen en jongeren structureel als ervaringsdeskundigen aan YOPE te verbinden.

1.1 PROBLEEMSTELLING

Meer dan de helft van jongeren die in een justitiële jeugdinrichting (JJI) verblijven, zal binnen twee jaar na vrijlating opnieuw in aanraking komen met justitie. Terwijl jeugdcriminaliteit in Nederland al jaren daalt, werkt het justitiële systeem niet goed genoeg voor de grootste groep jongeren die erin terecht komen: zij vallen na verblijf in gesloten inrichtingen terug in de criminaliteit. De afgelopen acht jaar hebben we geluisterd naar de problemen die jongeren onderweg zijn tegengekomen. Dit zijn de problemen waar YOPE denkt van invloed op te kunnen zijn:

Gebrek aan contact en verbinding: Jongeren ontmoeten gedurende hun rechtsgang een stoet aan professionals en hulpverleners. Dit contact gebeurt in een formele en geprotocolleerde setting met weinig ruimte voor contact van mens-op-mens. Jongeren voelen zich niet gehoord en twijfelen of professionals wel het beste met hen voor hebben. Professionals vinden het moeilijk om contact te maken met jongeren en staan in hun werk en eigen leven vaak ver af van de leefwereld van jongeren.

Breukervaring: Jongeren ervaren hun reis door de rechtsgang en tijd in een JJI als een breukervaring: een ervaring die jongeren nog lange tijd op een negatieve manier bezighoudt of als trauma wordt herbeleefd. Jongeren zeggen dat ze na vrijlating nog boos of verdrietig zijn en het als oneerlijk ervaren dat dit hen is overkomen. Ook maken jongeren zich zorgen over andere jongeren die nu nog vastzitten en voelen dat hun eigen negatieve ervaring voor niks is geweest zolang het systeem niet verandert.

Gat na vrijkomen: Jongeren voelen zich soms wel gemotiveerd, maar vaak niet geëquipeerd om hun leven een nieuwe wending te geven na vrijlating. Doordat hulpverlening (denk aan schuldsanering, therapie, arbeidstoeleiding of de reclassering) op eilandjes binnen óf buiten de instellingen wordt aangeboden, zijn jongeren na vrijlating kwetsbaar voor de aantrekkingskracht van criminaliteit in de directe omgeving, werkloosheid, thuisloosheid en hoge schulden.

1.2 BENADERING

Onze benadering wordt gevormd door het mens- en wereldbeeld van YOPE. Dit zijn de belangrijkste overtuigingen die onze betrokkenheid met de Experts richting geven:

Perspectief van jongeren centraal: De stem van jongeren, hun ervaringen en ideeën, is leidend bij alles wat YOPE bedenkt en doet.

Hook for change: We geloven dat er eerst iets in de omgeving van de jongere moet veranderen, zodat hij vervolgens zelf kan werken aan zijn beste pad. In de literatuur heet dat een **hook for change**;² een positieve en pro-sociale kans of gelegenheid om daadwerkelijk te kunnen werken aan een nieuw perspectief.

De ontmoeting tussen jongeren en professionals is de basis: de kwaliteit van de ontmoetingen die we faciliteren, bepaalt hoeveel impact we uiteindelijk kunnen maken in de levens van jongeren en een kind- en jeugdvriendelijk systeem.

YOPE als kritische bondgenoot in de vrijplaats: YOPE is kritisch op de manier waarop jongeren in Nederland worden veroordeeld en verblijven in gesloten inrichtingen. Vanuit onze rol als kritisch bondgenoot van het systeem hebben we een constructieve houding en zoeken we verbinding met mensen en organisaties die ons hoopvolle mens- en wereldbeeld delen en willen leren van de ervaringen van jongeren ten behoeve van systeemverandering.

Jongeren in gesloten instellingen en professionals uit de jeugdstrafrecht keten ontmoeten de mensen van YOPE in onze vrijplaats. Het is een fysieke of verbeelde ruimte die we creëren met een eigenheid en onafhankelijkheid binnen en buiten de justitiële jeugdinrichting en het jeugdstrafrecht systeem. In de vrijplaats word je zonder voorkennis of oordeel ontvangen.

² Zie bijvoorbeeld: Giordano, P.C., Cernkovich, S. A., & Rudolph, J. L. (2002). Gender, Crime, and Desistance: Toward a Theory of Cognitive Transformation. *American journal of sociology*, 107(4), 990-1064.

Transforensische benadering: YOPE is langdurig betrokken in de levens van jongeren en biedt een aaneenschakeling van diensten in de levensloop van jongeren die voorbij de papieren grenzen van 'binnen' of 'buiten' een gesloten inrichting gaat.

Verandering is niet lineair: We zien de route van jongeren naar hun beste pad als een eigen, rommelig en kronkelend pad. De werkelijkheid is weerbarstig en iedere vorm van impact telt mee: die is niet verloren na een terugval of teleurstelling. We staren ons niet blind op doelen – zelfs niet op onze eigen Theory of Change – en steunen jongeren in hun eigen oriëntatie op een nieuw toekomstbeeld.

DEEL 2 – DE ACTIVITEITEN VAN DE EXPERTS

De Experts van YOPE en professionals ontmoeten elkaar tijdens verschillende activiteiten. We maken hier een onderscheid in trainingen, adviesopdrachten en creatieve bijdragen. Naast de activiteiten die zich richten op de ontmoeting tussen jongeren en professionals, werken we ook aan de (persoonlijke) ontwikkeling van jongeren in speciaal voor en met hen ontworpen activiteiten.

2.1 ONTMOETINGEN TUSSEN JONGEREN EN PROFESSIONALS

TRAININGEN: Trainingen van YOPE bieden ruimte voor ervaringsdeskundige jongeren en professionals om van perspectief te wisselen en met elkaar in gesprek te gaan. De jonge Experts van YOPE worden persoonlijk en intensief begeleid om hun verhaal te vertellen. Door middel van creatieve gespreksvormen zoals storytelling, rollenspel of spoken word opdrachten worden de persoonlijke verhalen van jongeren gedeeld en vertellen jongeren waar kansen en verbeterpunten liggen in het contact tussen professionals en jongeren, bijvoorbeeld op een rechtszitting.

“Hoe voelt het om voor de eerste keer in een zittingszaal te zijn? Hoe maak ik het beste contact met je als het niet goed gaat? Welk moment in de instelling zal je nooit meer vergeten?”

ADVIES: De ervaringen en ideeën van jongeren staan centraal in hun advies aan beleidsmakers en andere professionals. YOPE vertaalt adviesopdrachten naar de leefwereld van jongeren met creatieve werkvormen die zijn geïnspireerd op methoden uit social design, storytelling en filosofische gespreksvoering. Zo worden Experts van YOPE betrokken bij de ontwikkeling van nieuw beleid, bestaande interventies en wetenschappelijk onderzoek, adviesrapporten, ontwerp van projecten.

“Hoe kan het onderwijs(aanbod) in en na verblijf in inrichtingen voor jongeren verbeterd worden? Hoe kunnen wetenschappers het beste jongeren benaderen om mee te werken aan een onderzoek? Hoe kan een online platform outreachende campagnes inrichten om jongeren in de knel (van criminaliteit) te bereiken?”

CREATIEVE BIJDRAGEN: De Experts worden regelmatig gevraagd voor creatieve bijdragen en presentaties voor podcasts, media-optredens of speciale evenementen. Luister bijvoorbeeld naar de podcast Just Closer waar Experts vertellen over hun reis door de rechtsgang in Nederland.

2.2 WERKEN AAN PERSOONLIJKE LEERDOELEN

Bij YOPE worden Experts naast het werk als ervaringsdeskundige ook ondersteund in hun persoonlijke en professionele ontwikkeling. Jongeren stellen hun eigen leerdoelen op waar tijdens individuele sessies en on-the-job-coaching gesprekken bij stil wordt gestaan.

Twee tot drie keer per jaar worden workshops georganiseerd, waar (op basis van input van de jongeren) externe sprekers, trainers of artiesten worden uitgenodigd om een workshop te verzorgen. Denk aan workshops over ondernemen en geldzaken, het maken van een CV en oefenen in rollenspel met sollicitatiegesprekken, of het schrijven van een persoonlijke track met een artiest.

Doordat jongeren gedurende het hele jaar kunnen instromen in het programma, zijn er geregeld nieuwe gezichten (zo'n 6-8 per jaar) in het team. In de samenstelling van het team wordt altijd gekeken naar diversiteit in werkervaring bij YOPE, zodat de starter en junior deelnemers kunnen leren van hun senior peers bij trainingen en adviesopdrachten. Soms kennen de jongeren elkaar nog van 'binnen' en ontmoeten elkaar nu in een heel andere rol en context, waar zij beiden positief bezig zijn en een positieve positie bij YOPE krijgen als ervaringsdeskundige.

EXPERT WORDEN: DE WEG ERNAAR TOE

84% van de Experts waren al bekend met YOPE omdat ze Docenten van creatieve of sportieve workshops in JJI's of de vrijwillige Mentoren hebben ontmoet. Daardoor is de relatie met jongeren en YOPE vaak al geruime tijd begonnen voordat jongeren aanbellen bij het kantoor voor hun intake (vaak samen met Intern Traject Begeleider (ITB) uit de instelling of reclasseringswerker). Een belangrijke voorwaarde bij dat gesprek is dat de jongere gemotiveerd is om een nieuwe weg in te slaan.

Wat jongeren vertellen over de Docenten van YOPE:

YOPE ken ik natuurlijk ook van activiteiten en vakanties [in de JJI]. Zo heb ik YOPE eigenlijk echt leren kennen. (...) Ik zit boos, vast en hun komen blij naar binnen. Je weet toch. Maar het voelde wel oké, gewoon omdat ze met good vibes kwamen. Het is een andere vibe dan op de afdeling toch. ... Dus door die good vibes was het wel gewoon een klik. Je kan niet boos worden tegen iemand die zo met goede energie komt toch. (Jochem)⁴

Wat jongeren vertellen over hun motivatie om Expert te worden:

En toen kwam mijn behandelcoördinator. ... Ze zei... ze doen ook training geven aan rechters, officieren, reclassering, dat soort dingen. En dan kan je je verhaal delen... Daar was ik helemaal blij om, omdat ik dan zeg maar de duw krijg in de juiste richting. Want ik wist eigenlijk niet waar ik moest beginnen. (Justin)

En er waren natuurlijk heel veel dingen die mij wel een beetje dwars zaten, waar ik al die jaren dacht van, oké, dit kan best beter in het strafrecht of in het behandelen van jongeren ... En ik wou dat gewoon heel graag vertellen ...(Mally)

En ook een stukje dat je toch met een reden, met een doel op verlof mag en kan. ... Ja, belangrijk om betaald te worden. Ik denk het uiteindelijk ook wel, want als je binnen zit, je hebt geen werk. Het is wel mooi dat je er financieel wat uit kan halen. (David)

Wil je meer weten over de methodiek van het Expertprogramma?

Voor een samenwerking met Defence for Children en de Universiteit van Amsterdam en financiering van de Europese Unie hebben we de methodiek van het werken met Experts uitgewerkt en deelbaar gemaakt. Je kunt deze methodiek bekijken en zelf gebruiken via: <https://exchangingperspectives.org/toolkit-new/>

⁴ De namen van de jongeren zijn zelfgekozen pseudoniemen.

DEEL 3: HET VERANDERVERHAAL VAN DE EXPERTS VAN YOPE

We hebben jongeren en professionals gevraagd te vertellen over de belangrijkste verandering die zij tijdens en na hun deelname hebben ervaren.³ Daarna hebben we als kernteam, samen met een kleine groep externe partners zoals sociale wetenschappers, deze anekdotes en ervaringen geïnterpreteerd: wat zijn de gemene delers en hoe verhouden de verhalen zich tot elkaar? We kwamen uit op een serie van opeenvolgende veranderingen: de Theory of Change van de Experts.

De impact op jongeren én professionals draagt als geheel en als één programma bij aan onze visie; ze kunnen immers niet los van elkaar bestaan. Maar voor de leesbaarheid van het veranderverhaal bespreken we de verhalen van jongeren en professionals in aparte hoofdstukken en zijn er twee aparte figuren opgemaakt.

Samenvatting Theory of Change Experts van YOPE

Visie

YOPE werkt aan een wereld waarin **jongeren na detentie of geslotenheid** hun beste pad vinden. **Hun beste pad ligt in het verlengde van wie ze al zijn**, met nieuw-gevonden stimuli en relaties voor een betekenisvol leven zonder criminaliteit.

Resultaat & Effect

Die grote verandering begint klein, bij **een gedeelde affectieve ervaring**. Jongeren en professionals worden geraakt door elkaars verhalen en perspectief tijdens een activiteit van de Experts. Met deze gedeelde ervaring als startpunt ontstaan er positieve effecten op **herstel, een gevoel van verbinding en de (persoonlijke en professionele) ontwikkeling** van jongeren en professionals.

Impact

Voor jongeren is de deelname een **beschermende ervaring** op hun pad naar **secundaire desistance**; het overtuigend en langdurig afzien van het plegen van strafbare feiten. Professionals vormen na deelname een collectief met een **gedeelde capaciteit en overtuiging voor een kind- en jeugdvriendelijke rechtsgang**.

³ De bevindingen in dit verslag zijn enkel gebaseerd op de ontmoeting tussen jongeren en professionals in de trainingen en op de ervaringen van jongeren over hun deelname aan het programma. De adviesopdrachten en de creatieve bijdragen zijn niet als data meegenomen in het onderzoek. Voor de volgende impactmeting is het interessant om te onderzoeken wat de meerwaarde en impact is van deze activiteiten op het programma.

Onderzoeksmethoden:

Voor dit impactverslag zijn verschillende kwalitatieve methoden gebruikt om de ervaringen van jongeren en professionals in het programma in kaart te brengen. Voor de dataverzameling zijn semi-gestructureerde diepte-interviews afgenomen, met deelnemende jongeren en betrokken professionals. Er zijn twaalf jongeren (N=12) geïnterviewd die tussen 2017 en 2024 hebben deelgenomen aan YOPE Experts. Ook zijn er observatieverslagen tijdens activiteiten en twee focusgroepen georganiseerd met deelnemende jongeren. De jongeren uit de steekproef zijn tussen de 21 en 33 jaar oud en zijn opgedeeld in drie categorieën:

Groep 1: nog vast of minder dan 1 jaar vrij uit de JJI en junior deelnemer (N=3)

Groep 2: 1-3 jaar vrij uit de JJI en senior deelnemer (N=4)

Groep 3: meer dan 3 jaar vrij uit de JJI en uitgestroomd alumnus deelnemer (N=5)

De professionals kennen YOPE gemiddeld zeven jaar en hebben veel samengewerkt in diverse activiteiten van YOPE en YOPE Experts. Ook zijn er surveys (N=45) afgenomen na afloop van trainingen, bij jeugdofficieren, kinderrechters, toezichthouders van Reclassering en medewerkers van de Raad voor de Kinderbescherming.

THEORY OF CHANGE JONGEREN

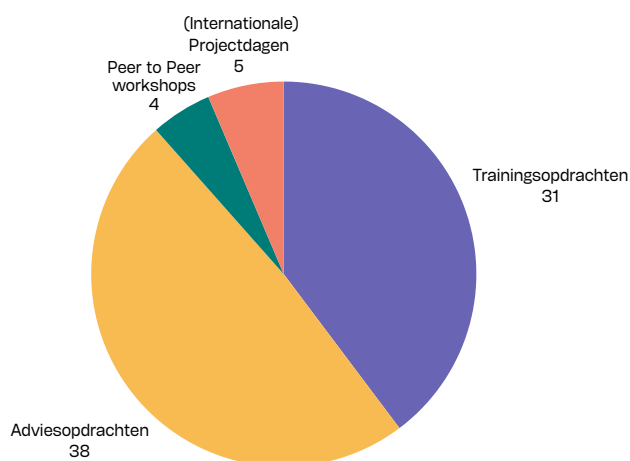

3.1 VERANDERVERHAAL VAN JONGEREN

3.1.1 RESULTAAT: EEN AFFECTIEVE ERVARING

Wat zijn de meest directe en tastbare veranderingen van het Expertprogramma? Wat gebeurt er met jongeren en professionals tijdens of direct na een training, adviesopdracht of andere activiteit? Voor dit meest concrete niveau van impact volgt eerst een overzicht van de opgetelde aantallen bereikte deelnemers en activiteiten:

ACTIVITEITEN IN 2024

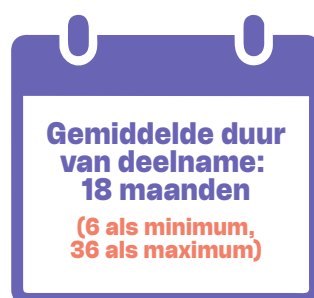

Totaal trainings en adviesopdrachten

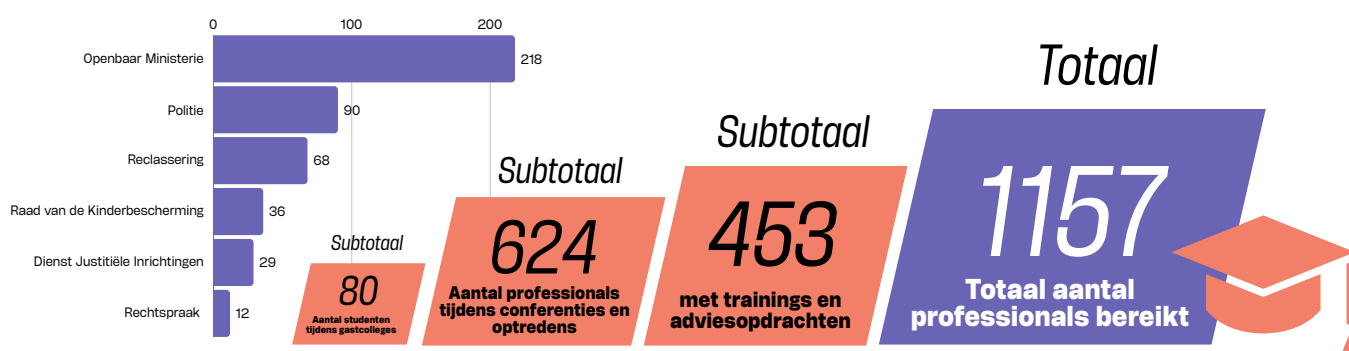
78

Trainingsopdrachten	31
Adviesopdrachten	38
Peer to peer workshops	4
(Internationale) Projectdagen	5

EXPERTS IN 2024

PROFESSIONALS IN 2024

Als je bij een training van de Experts naar binnen kijkt, zie je een groep jongeren en volwassenen geanimeerd met elkaar in gesprek. Een blik terug in de tijd leert hoe onwaarschijnlijk het is dat deze ontmoeting ooit zo zou plaatsvinden.

EEN AFFECTIEVE ERVARING

De paden van jongeren en professionals zoals zij hebben elkaar al eens eerder gekruist, maar dan in een heel andere setting. Eerder troffen ze elkaar in een zittingszaal. De jongere had zich toen voorgenomen niks te zeggen. Hij kijkt naar beneden en herinnert wat zijn vrienden hem lieten beloven: Beter ben je stil, wat je zegt wordt alleen maar tegen je gebruikt. De rechter zit wat hoger en achterin de zittingszaal, draagt zijn toga en heeft het dossier van de jongere voor hem opengeslagen. Hij leest voor waar de jongere van wordt verdacht, maar ziet dat het niet bij hem aankomt. Even probeert hij contact te maken, en vraagt hoe het met hem gaat, maar denkt dan: laat maar, ik dring toch niet tot hem door.

Minder ver terug in de tijd, maar een paar uur voor de training begint, zie je een jongere bij de bushalte in de buurt van de snelweg bij jeugdgevangenis staan. Het is zijn eerste keer op onbegeleid verlof. Waarom doet hij dit eigenlijk? Zouden ze wel naar hem luisteren? Hij kan nu nog een bus de andere kant opnemen. De rechter zie je misschien in de file staan. Hij probeert nog wat mails te beantwoorden onderweg. Hij voelt wel aan dat de training belangrijk voor hem is, maar baalt er nu toch van hoeveel tijd het kost en zou, als het even kon, liever omdraaien naar kantoor.

En toch zitten ze daar nu naast elkaar in dat vergaderzaaltje. Ze doen mee aan een training en luisteren naar de verhalen van de ervaringsdeskundige jongeren van YOPE. Hoe ervaren jongeren deze ontmoeting? Deze directe resultaten noemden jongeren het vaakst in de diepte-interviews:

Jongeren ervaren ruimte om een ander verhaal over zichzelf te vertellen. Deze versie heeft meerdere dimensies en gaat ook over hun huidige situatie:

En dat ze ook zien van, oké, hij is echt bezig om zijn leven op te bouwen en hij gaat de richting op waar hij wil gaan. **Dus ze zien ook zeg maar van oké, hij is echt bezig te veranderen.** En dat ervaar ik gewoon echt als prettig. (Justin)

En ... bij zo'n workshop zie je ons meer lachen, delen we onze verhalen, **dan zie je onze pijn misschien meer dan dat je in zo'n verslag ziet, en het verdriet wat sommigen meedragen.** En ik denk dat ze dat meer zien ... van hoe het ook kan. Ik denk dat dat heel belangrijk is, want dat zien ze gewoon te weinig. (Jace)

Jongeren merken dat professionals luisteren en ze door hen serieus genomen worden:

"Ik vroeg mezelf ook af: kan ik dit? Hoe gaan ze mij aankijken? Hoe gaan ze mij behandelen? En ja, ik dacht, ik twijfelde eerst, misschien was mijn verhaal wel gek. Maar dat het zo positief werd ervaren door de professionals, dat had ik niet echt verwacht, zeg maar. Ik dacht wel dat ze er wat nuchter over zouden doen... **Maar het was wel echt dat ze onder de indruk waren van wat ik had verteld.** (Simo)

Ik ben heel vaak overgeplaatst geweest en moest dan telkens mijn verhaal opnieuw vertellen. Daar had ik nooit zo veel moeite mee. Ik had meer moeite met hoe ik binnenkwam bij mensen. Als de zoveelste de jongen die zijn verhaal vertelt, dan zal het wel, weet je wel. **Bij de training merkte ik wel al meteen toen ik begon te vertellen, dat ze ook echt aan je lip zitten. En echt luisteren, meeschrijven. Meer willen weten. Dieper willen weten. Maar niet alleen de negatieve dingen, maar ook gewoon de positieve dingen.** (Dwight)

Jongeren maken op een positieve en informele manier contact met professionals:

Je bent wat meer gespannen ofzo aan het begin van de training. Maar aan het eind voel je je gewoon lekker en denk je van ja: we hebben het toch weer gedaan. (...) **Ze willen altijd na praten en dat soort dingen, dus dat doet me altijd goed. Terwijl ik altijd dacht van, die mensen, ze mogen me niet ofzo, snap je? Omdat, als je daar bent, zie je elkaar als vijand. Maar nu willen ze eigenlijk wat van mij leren.** (Justin)

Ja, als je zo in het begin binnenkomt, je ziet iedereen zijn houding is anders en dan eindstand, aan het einde van die training ga je gewoon **zeg maar als een soort vrienden de deur uit**. Snap je? Je lacht met elkaar, je praat. Het is gewoon mooi. ... Ik voel me altijd lekker aan het eind van de training. Ja, de klus is geklaard. (Dwight)

Jongeren merken dat professionals luisteren en ze door hen serieus genomen worden:

Vooral in het begin toen ik vrijkwam. **Er zit een structuur in. Toen had ik drie of vier opdrachten in een maand.** Dat waren toch weer vier dagen dat ik bezig was, en wat geld had en de hele dag gewoon weg was. ... **En dat ik weer die positieve vibes had teruggekregen.** (Jace)

We lezen dat de ontmoeting voor jongeren een **affectieve ervaring** is; ze worden geraakt door het positieve contact met de professionals en het doet wat op een emotioneel niveau met de jongeren dat ze zich gezien voelen door de professionals. **De eerste emotionele reacties van jongeren en professionals zijn concreet, direct en empatisch.** We bekijken deze verandering op een emotioneel niveau als de basis van waar jongeren iets veranderen in hun leven of werkpraktijk. Dat komt omdat al ons leren en denken wordt gedreven door emotie. Waar je een emotie bij voelt, is waar je over nadenkt. En waar je over nadenkt, daar kun je over leren.⁵

⁵ Immordino-Yang, M. H. (2015). Emotions, learning, and the brain: Exploring the educational implications of affective neuroscience (the Norton series on the social neuroscience of education). WW Norton & Company.

3.1.2 EFFECT: EEN NIEUW TOEKOMSTBEELD

Voor professionals is de deelname aan een training of adviesopdracht een eenmalige ervaring. Jongeren blijven veel langer betrokken bij YOPE. Wat heeft de eerste ontmoeting in gang gezet en hoe werkt dat verder door in hun leven, nu ze door YOPE blijvend ondersteund en betrokken worden? We hebben deelnemende jongeren en alumni gevraagd wat voor effect het werk als Expert heeft (gehad) op hun leven. Deze effecten werden door jongeren het vaakst genoemd:

Jongeren zeggen dat ze zich verbonden voelen met de mensen van YOPE:

Ja, het is eigenlijk een soort broederschap. Want ja, je kent zeg maar allemaal elkaars problemen enzo... Eigenlijk wat je bij ander werk enzo, daar heb je het eigenlijk niet over je thuissituatie of dat soort dingen. Met dit werk juist weer wel. Dus je wordt eigenlijk een soort familie ofzo. (Dwight)

En wat ik gewoon echt enorm van jullie waardeer, is het geduld die jullie hebben met mij. Omdat, ik ben niet altijd aanwezig geweest, snap je? ... Jullie geven voor mij toch kans op kans. ... En dat zegt ook, voor mij **dat er ook mensen zijn die het beste met mij voor hebben.** (Justin)

De meerwaarde om als peers van elkaar te leren beschrijft Eden als volgt: "om in aanraking te komen met andere jongeren die misschien al wel wat verder zijn. ... **dat gewoon heel motiverend kan helpen om op het juiste pad te blijven.** Maar ook om te leren van elkaar."

Jongeren vertellen dat ze nieuwe capaciteiten leren en daar trots op zijn:

Want nu doe je met officieren en rechters en dat zijn allemaal mensen die helemaal hoog [op]geleid zijn. En daar geef ik dan training aan als gedetineerde zijnde. **Dus daar ben ik dan wel trots op.** ... (Justin)

Want ik had ... toch wel voor het eerst in mijn leven een beetje het gevoel van, **dat ik er zeg maar toe doe en dat de dingen die ik vertel echt belangrijk zijn.** En voor het eerst kreeg ik ook echt gewoon positieve feedback en ... En ja, daarvoor had ik het nog nooit in mijn leven gehad... (Mally)

Eerst was ik niet de type die dingen ging opschrijven en dingen ging opslaan en wekkers ging zetten voor planning. Maar ja, bij YOPE kan je niet anders... want je moet op tijd zijn. Want als je te laat bent, dan moeten we wachten op jou. En als we op jou moeten wachten, dan wachten we een hele training en dan laten we eigenlijk het gezicht van heel YOPE vallen en niet alleen jou omdat jij laat bent. ... En dat moest ik toch wel echt leren en YOPE heeft me daar wel echt bij geholpen. (Glenn)

Mensen feedback geven... Dat vond ik echt heel moeilijk. Want ik had toen nog wel een beetje het gevoel van, jullie zijn de professionals, ... wie ben ik om jou tips te gaan geven? Maar naarmate ik het vaker ging doen ... **Dan merk ik gewoon, ik ben er gewoon goed in en ik weet ook wel waar ik over praat.** (Jace)

Voordat ik bij YOPE kwam, kon ik wel praten, maar alleen met mensen die ik kende. **Maar bij YOPE heb ik geleerd om ook te praten met mensen die ik niet ken, dus socializen.** ... Want hier moest dat wel, want die officieren en die rechters. [...] Al die mensen, die kende ik niet. Maar ik moest wel opeens met ze praten, opeens voor een klaslokaal staan met dertig man, en dat soort dingen. (Jochem)

De ontmoeting met professionals heeft een positief effect het zelfbeeld jongeren en plaatsen ervaringen met justitie in een ander perspectief:

---

*En je toch wel echt gaat beseffen van, oké, dit is jouw verhaal. En je moet het steeds opnieuw vertellen... **Dus in plaats van dat het gaat vervelen, krijg je meer die spiegel en zelfbeeld.** (Glenn)*

Dat je niet altijd het gevoel hebt dat wanneer je je kwetsbaar opstelt, dat er met informatie over jou, dat er altijd consequenties aan zitten, zeg maar. Want dat is wel iets wat je in de jeugdinrichting eigenlijk leert. ... Dus ja, dat zijn allemaal situaties waardoor je je eigenlijk meer gaat afsluiten. ... dankzij YiP ben ik in heel veel situaties gekomen waardoor ik me juist veel meer ben gaan openstellen. (Mally)

Ik denk dat het vooral ... een stukje verwerking van je eigen proces. Wat je hebt meegemaakt. Een soort positieve afsluiting van het traject wat je bent ingegaan. En dat je toch je verhaal kan doen wat je anders alleen maar zou kunnen doen tegen mensen om je heen zeg maar. (David)

*Ik denk dat ik meer durf te staan achter mijn verhaal. Het heeft even geduurd, ik merk dat ik me in het begin me nog heel erg schaamde naar de buitenwereld voor wat ik heb gedaan en dat ik vast heb gezeten. **Omdat ik gewoon heel bang ben dat mensen me erop gaan veroordelen of dat ik daardoor minder kansen krijg misschien in het leven. En ik denk dat ik het hier een beetje heb kunnen loslaten.** Omdat ik ook vanuit professionals zoveel begrip heb gezien. [...] (Eden)*

Jongeren vertellen dat er een genuanceerder en menselijker beeld van professionals ontstaat:

Het is gewoon meer voor mij bevestigd. ... ik had altijd wel het gevoel dat er toch ook wel mensen zijn die om jou geven. ... En waar mensen altijd zeiden van ja, dit en dat, je moet ze niet vertrouwen. Of politieagenten of weet ik veel wat. **Ik heb gewoon altijd het gevoel gehad, zo zijn er ook toch wel gewoon goede mensen die gewoon het vak doen met hun hart.** ... Met YOPE heb ik... het gevoel gehad van, er zijn wel mensen die het doen met liefde. Er zijn mensen die ook aan ons [jongeren] denken. (Dichter)

Ja, officieren waren voor mij toch wel- Ik haatte hun echt. ... Omdat ik altijd het gevoel had dat ze mij haatten. ... Je weet niet zo goed wat je van de mensen per se verwacht die dan daar [in de training] zitten. In eerste instantie had ik al een lekker vooroordeel klaar liggen ... En het was tegenovergestelde eigenlijk. Iedereen was heel erg van: "ik wil graag helpen, maar het lukt me niet met de aansluiting." [Of] "Ik wil graag helpen, maar volgens mij begrijpen we elkaar verkeerd." **Daardoor had ik toen meteen zoiets van o, wacht even. Misschien raken we hier iets.** (Jace)

Je gaat ze toch meer zien als mensen. Net zoals zij dat ook bij ons hebben. Soms zien ze ons gewoon als een casenummer, of weer een van die gekke jongeren. Ik zag niet meer de mens achter de toga ... En nu ineens besef je van o ja, die mensen zijn ook gewoon heel normaal. Ze hebben ook van alles meegemaakt. **Hetzelfde geldt met politieagenten, het zijn aan het einde van de dag gewoon normale mensen met gevoelens en dingen.** (Eden)

De menselijke kant. ... Maar ook hoe moeilijk het is bij hun, qua werk ook wat ze doen. Je bent ook gewoon gebonden aan regeltjes en wetten die misschien een beetje verouderd zijn in sommige gevallen. **Dus je krijgt ook meer medeleven voor hunzelf, of zo. Ja, je maakt ze meer menselijk ofzo.** ... (Jace)

Jongeren vertellen dat ze **op een andere manier betekenis kunnen geven** aan hun eigen ervaringen en verhalen. Rollen of verhalen die ze als vanzelfsprekend aannamen, worden nu opnieuw bekeken. Of, zoals Jace het zei: O, wacht even... – misschien zit het toch anders dan ik dacht. Doordat het contact met YOPE **ontstaat er ruimte voor jongeren om zich verder te oriënteren** op een nieuw toekomst- en zelfbeeld dat zich aandient: wie zou ik óók kunnen zijn?

Jongeren praten over een **new sense of self, een nieuw zelfbeeld**. Het perspectief en het palet van mogelijkheden, van wat je kan en wilt bereiken, in het leven wordt verrijkt en biedt jongeren hoop. Het valt op dat de veranderingen waar jongeren over vertellen, over dat nieuwe zelfbeeld, wordt opgehangen aan drie domeinen van verandering: over verbinding maken, ontwikkeling van nieuwe vaardigheden en ervaringen van herstel na het vastzitten.

1. Jongeren ervaren **YOPE als een plek waar ze zich gezien en verbonden voelen door de mensen om hen heen**. Ze vertellen een ‘soort broederschap’ te ervaren en zich positief gestimuleerd voelen door mensen die je het beste toewensen. We weten dat dit gevoel kan bijdragen aan de motivatie van de jongere bij het (blijven) maken van positieve keuzes, als de relaties belangrijk en betekenisvol zijn. Individuele acties en keuzes worden namelijk, naast individuele drijfveren, gestuurd door de relaties die belangrijk en betekenisvol voor hem zijn.

2. Jongeren ervaren YOPE ook als **een plek van ontwikkeling**, door het leren van (nieuwe) vaardigheden en het opdoen van nieuwe persoonlijke capaciteiten zoals voor een groep spreken en leren plannen. De jongeren ontwikkelen een gevoel van eigenwaarde, voldoening en zelfvertrouwen door de nieuwe ervaringen, de begeleiding van YOPE en de positieve feedback van professionals die zij ontvangen in de trainingen.

3. Tenslotte vertellen jongeren ook verschillende verhalen over **herstel**:

Sommige verhalen gaan over **zelfherstel**; over loslaten van een oud verhaal en wat er gebeurt als je je openstelt naar anderen toe. Jongeren vertellen dat het ‘helend’ en ‘therapeutisch’ voelt om steeds opnieuw je verhaal te vertellen in trainingen, wat zou helpen om hun eigen verhaal beter te begrijpen en het een plekje te kunnen geven. Uit onderzoek⁶ blijkt dat het vaker vertellen van je verhaal invloed heeft op het beeld dat je over jezelf hebt (zelfconcept) en dat zelfconcept wat in dit verhaal ontwikkelt, invloed heeft op de keuzes en acties in het heden en uitkomsten in de levensloop.⁷

⁶ (McLean et al., 2007)

⁷ (Kruttschnitt, 2019, et al., p.22).

⁸ (Weaver & McNeill, 2015).

Jongeren praten ook over sociaal herstel, wanneer ze beter kunnen praten met naasten over gebeurtenissen uit het verleden, emoties en wat er in hen omgaat. Tenslotte vertellen jongeren ook over gerechtelijk herstel, wanneer jongeren erkenning ervaren vanuit professionals, wat bijdraagt aan een gevoel van rechtvaardigheid. Door in gesprek te gaan met strafrechtprofessionals en hen te mogen trainen, ervaren de jongeren een minder negatief, oppositioneel beeld en wij-zij gevoel in het contact door met hen in gesprek te gaan.

3.1.2 IMPACT: EEN BESCHERMENDE ERVARING

Als er ruimte ontstaat om te oriënteren en experimenteren met een nieuw beeld over de toekomst, wat gebeurt er dan? We hebben jongeren gevraagd naar de belangrijkste verandering die door hun deelname als Expert in gang is gezet. Welke wissels zijn blijvend verzet in hun leven? We delen hun antwoorden opnieuw in naar de eerder gevonden domeinen van verbinding, ontwikkeling en herstel.

Jongeren voelen zich onderdeel en mede-verantwoordelijk voor de missie van YOPE:

Elke keer wanneer je dan bijvoorbeeld bij YOPE kwam en je zegt bijvoorbeeld: 'Jongens, ik heb een sollicitatiegesprek.' Iedereen is happy voor je, iedereen is blij voor je. En dan zie je gewoon van oké, zo kan het ook. En het hoeft niet speciaal alleen iets slechts te zijn of wanneer je geld hebt of juist wanneer je wat brengt voor iemand anders. Maar mensen gewoon oprecht gelukkig en blij voor je kunnen zijn. (Glenn)

Eerlijk gezegd dacht ik bij mezelf wel eerst dat het heel moeilijk zou worden om een andere keuze te kunnen maken. ... In mijn privéleven waren er wel genoeg dingen die mij terug zouden laten vallen. ... die tijd was wel YOPE wel de enigste plek waar ik nog wel naartoe kon, waar ik op kon bouwen voor mezelf. Wat me eigenlijk heeft weerhouden van terugvallen. (Glenn)

Met YOPE had ik ook vaak het gevoel, omdat ik zeg maar officieren training gaf- Ik had een soort van verantwoordelijkheid. Ik kon niet mijn gezicht verbranden en ook niet die van jullie. Dus ik kan niet hier even met jullie lullen bij officieren en volgende week moet ik bij dezelfde officier verschijnen. Dus dat had ook wel een soort van stok achter de deur of zo gezet (Jochem)

Jongeren merken dat hun nieuwe skills positieve en pro-sociale ervaringen opleveren. Ze worden bevestigd dat hun nieuwe toekomstperspectief wel eens kans van slagen kan hebben:

Ja, mijn gedachte is veranderd. **En ja, want nu tegenwoordig als een politieagent me aanspreekt, hebben wij een heel normaal gesprek.** Als je niet oppast, lopen we zelfs nog met elkaar te lachen. Maar daarvoor, geen enkele agent überhaupt wat tegen me moest zeggen, want anders hadden we sowieso al bonje vanaf het moment dat hij me heeft aangesproken. Voordat ik echt bij YOPE was had ik ook nog problemen en had ik ook gewoon nog ruzie en kon ik ook gewoon nog een dag aan vastzitten alleen maar omdat ik ruzie heb gemaakt met een agent op het centraal station. **Naarmate hoe langer ik [YOPE] doe en hoe meer ik ook gesprekken heb met het OM en de rechters en de officieren, zie je gewoon, je begrijpt meer hun werk.** (Glenn)

En natuurlijk ook, ik had nog nooit gewerkt. Of met collega's ofzo. Dus dat was ook weer een hele nieuwe skill die ik erbij kreeg. ... Dat zijn dingen voor de toekomst die altijd handig zullen blijven. Omdat als ik ooit een keer sollicitatie ga doen, of als ik ergens werk en ze zeggen van, **[Jace] wil jij deze sollicitatie doen? Dan zeg ik ja, heb ik al eerder gedaan, dan kan [dat] ik wel.** (Jace)

Deelname heeft wel veel zelfvertrouwen gegeven. Het heeft mij sterker gemaakt, ook tijdens mijn verlof, ook naar binnen. Groepsleiding was best wel onder de indruk van wat ik dan deed. ... **En ook daarom zag ik mijn leven er ook ... op een of andere manier stukken mooier uitzien. Omdat je toch bepaalde bevestigingen krijgt vanuit zo'n les [training aan professionals], kan je zoveel bevestiging krijgen en zoveel zelfvertrouwen creëren.** Omdat je gewoon eigenlijk overspoeld wordt met waardering en respect. (Simo)

Ik heb hier heel erg geleerd dat ik juist open en eerlijk kan zijn erover en dat ik mijn verleden niet in de weg moet laten zitten van mijn doelen en dromen behalen. ... dat ik tijdens de opdrachten heel open en eerlijk kan zijn over alles wat ik heb meegemaakt, dat werkt goed ... het heeft me meer zelfvertrouwen gegeven in mijn toekomst. **Ik weet nu beter waar ik naartoe wil.** (Eden)

Jongeren zeggen dat ze betekenis kunnen geven aan hun ervaringen en ze een plek geven in een nieuw toekomstperspectief:

Ik denk dat het vooral ... een stukje verwerking van je eigen proces. Wat je hebt meegemaakt. **Een soort positieve afsluiting van het traject wat je bent ingegaan.** En dat je toch je verhaal kan doen wat je anders alleen maar zou kunnen doen tegen mensen om je heen zeg maar. (David)

Het werkt voor mij heel therapeutisch vooral. ... Praten over mijn verleden. Hoe meer je praat, hoe meer opluchting het geeft denk ik. En hoe meer je misschien ook het leert accepteren. ... En ik denk dat ik mezelf nu steeds meer kan vergeven en mezelf nu steeds meer accepteer in volledigheid. Ook mijn delicten. (Eden)

Voor YOPE sprak ik nooit over m'n delicten die ik had gepleegd of over m'n levensloop zeg maar. ... Door YOPE praat ik er heel veel over... ook buiten YOPE. **En dat ... kan je langzamerhand steeds meer plek gaan geven.** ... Ik heb er nooit met m'n ouders over gepraat. Maar ik denk, sinds zij nu een beetje weten wat voor werk ik doe en wat ik wil gaan doen, dat ik ...toch wel met ze over praat. Omdat ik denk dat het én goed is voor mezelf, én goed is voor hun om te begrijpen hoe het met mij ging en hoe het gaat zeg maar.

Door de trainingen, die ik heb gekregen en heb gegeven en de mensen die ik heb gesproken, heeft dat me natuurlijk geleerd dat ik daar vanaf moet stappen. ... je moet gewoon praten, je moet gewoon je verhaal doen. **En gewoon vertrouwen in jezelf hebben, zeg maar, om gewoon volledig jezelf te kunnen zijn.** En ik denk dat dat ervoor heeft gezorgd dat ik wat sterker in mijn schoenen sta en wat meer durf heb, en wat meer opener durf te zijn.

Ik denk dat ik weer terug ben naar hoe ik vroeger in het leven stond, als kind. Gewoon lekker vrolijk en doen wat je leuk vindt. (...) Dat was mijn kinder mentaliteit altijd. Ik wil gewoon genieten van het leven. En ik wil fun hebben. Ik denk dat dat een beetje kwijtgeraakt was. Dat ik daar juist weer een beetje terug ben. Gewoon doen wat je leuk vindt. Plezier maken. Met de mensen die je om je heen hebt. (Jace)

Jongeren oriënteren zich op een nieuw toekomstbeeld en **ervaren onderweg succes**. Hun beste pad ziet er niet altijd uit als een u-turn, maar meer als een verlengde of bevestiging van wie jongeren al waren: naar 'hoe ik als kind in het leven stond'. YOPE is een constante en vertrouwde factor in hun leven geworden, dat geeft vertrouwen dat ze op het goede pad zitten en er niet alleen voor staan.

Uit literatuur weten we dat er naast risicofactoren (zoals negatieve levensgebeurtenissen, criminele vrienden of wonen in een omgeving met verhoogde aanwezigheid van criminaliteit) ook **beschermende factoren bestaan die jongeren juist positief beschermen tegen het terugvallen in de criminaliteit**. Er bestaat een beweging van wetenschappers, beleid- en praktijkmensen die geloven dat het net zo belangrijk is om beschermende factoren te stimuleren, als risicofactoren weg te nemen. Recente studies⁹ vinden 13 beschermende factoren voor jongeren en hebben die ingedeeld in drie categorieën: persoonlijke factoren, sociale factoren en werk- en schoolfactoren. Kijkend naar de verhalen van jongeren over hun deelname als Expert, zien we bij de volgende vijf factoren een directe link met de onderzochte factoren:

- Het ontwikkelen van een nieuwe identiteit (een voor jongeren specifieke factor)
- Betekenisvolle steunende derde
- Erkenning van talenten en succeservaringen
- Het hebben van aspiraties
- Het hebben van een baan

Door de geanalyseerde verhalen van de jongeren, maken we op dat de deelname als Expert als een beschermende ervaring in het proces van desistance zou kunnen gelden. In hun verhalen zijn de onderzochte categorieën van 'sociale factoren' en 'persoonlijke factoren' verwant met wat wij respectievelijk de domeinen van 'verbinding' en '(persoonlijke) ontwikkeling' hebben genoemd. Wat jongeren een grotere of een andere betekenis geven in dit verslag, en niet zo duidelijk terugkomt in de categorieën van eerdere studies, zijn de verhalen van jongeren over (zelf-, sociaal en gerechtelijk) herstel. Dit domein van herstel zou een interessante aanvulling kunnen zijn op de bestaande theorieën over wat jongeren kan beschermen tegen het plegen van strafbare feiten. De volgende edities van dit terugkerende impactonderzoek kunnen bijdragen aan meer begrip en bewijs over dit domein.

⁹ Adamse, I., Nguyen, Q., Boertien, E., Van Deuren, S., Eichelsheim, V., en Blokland, A. (2023). *Resultaten systematische literatuurreviews*. NSOR, EPIC. Geraadpleegd op 29-05-2025, https://nscr.nl/app/uploads/2023/04/EPIC_Eindrapport_NWO_060423.pdf

EXPERTS EN SECONDARY DESISTANCE; HET LANGDURIG EN OVERTUIGEND AFZIEN VAN HET PLEGEN VAN STRAFBARE FEITEN

Kan het werk als Expert bijdragen aan het langdurig en overtuigend afzien van het plegen van strafbare feiten? De Theory of Change uit dit verslag laat zien wat onze logica en aannames zijn om dit grote doel te bereiken. Die logica wordt aannemelijk gemaakt door wetenschappelijke theorieën en het eerste bewijs uit dit impactverslag. Voor de groep jongeren die we de afgelopen jaren hebben gevolgd, hebben 33 van de 37 jongeren gedurende en na afloop van hun deelname als Expert afgezien van het plegen van strafbare feiten. We hopen dat de volgende edities van dit impactverslag steeds beter kan onderbouwen op welke manier YOPE met de Experts bijdraagt aan dit doel.

“Ik was gewoon klaar met mezelf. Zo te leven, alles, gewoon echt alles. Ik was gewoon klaar mee met wie ik geworden was, laat ik het zo zeggen. Ik was niet zo. En dat wist ik zelf ook wel. Alleen het is heel moeilijk om dat los te laten als je zo boos bent. ... Ik wou voor mezelf voornamelijk verandering. Ja, ik heb het wel echt voor mezelf gedaan. En er zijn mensen die me daar mee geholpen hebben.” (Jace)

“Eerlijk gezegd dacht ik bij mezelf wel eerst dat het heel moeilijk zou worden om een andere keuze te kunnen maken. ... In mijn privéleven waren er wel genoeg dingen die mij terug zouden laten vallen. ... die tijd was wel YOPE wel de enigste plek waar ik nog wel naartoe kon, waar ik op kon bouwen voor mezelf. Wat me eigenlijk heeft weerhouden van terugvallen.” (Glenn)

THEORY OF CHANGE PROFESSIONALS

3.2 VERANDERVERHAAL VAN PROFESSIONALS

De ontmoeting tussen jongeren en professionals is onwaarschijnlijk en toch een gedeelde affectieve ervaring. Hoe is het voor professionals om met de jongeren in gesprek te gaan? Met welk gevoel gaan zij naar huis? En wat nemen zij mee uit de gesprekken met de jongeren? Dit zijn de meest genoemde onderwerpen waar professionals (N=45) over vertellen tijdens de observaties en in de surveys na het volgen van de training.

3.2.1 RESULTAAT: EEN AFFECTIEVE ERVARING

Professionals worden emotioneel geraakt door de verhalen van jongeren en horen andere en hoopvolle verhalen dan ze zijn gewend. Dat de training geldt als een (gedeelde) affectieve ervaring komt op verschillende manieren naar voren uit de resultaten van de surveys en interviews. Zo geven 44 van de 45 professionals aan dat het ontmoeting is die hen lang zal bijblijven, het blijkt een trainingsdag die ze niet snel zullen vergeten. En professionals geven aan dat ze gemiddeld 9.2 (op een schaal van 10) geraakt zijn door de verhalen van de jongeren. Bij het beschrijven van de training, wordt bevestigd door 33 van de 45 professionals dat de training bijdraagt aan een 'beter begrip in achtergrond, belevingswereld en beweegredenen van jongeren'. Vaak vertellen de professionals aan de jongeren aan het einde van de training hoe 'moedig' en 'knap' het is dat zij aanwezig waren bij de training. Professionals stappen 'geïnspireerd' en 'enthousiast' in de trein of auto naar huis:

*“Bijzonder om van jou te horen hoe het allemaal zo is gelopen, **hoe kwetsbaar je bent als jonge jongen: geïntimideerd en niet goed geïnformeerd.**” (jeugdrechter)*

*“**Goed dat je deelde hoe heftig alle beperkingen [in hechtenis] voor je was.** Dat is belangrijk voor ons om te weten.” (jeugdofficier)*

*“Ik ervaarde JOVO's [jongvolwassen cliënten] eigenlijk als irritant en was ze soms even zat. Dus de training kwam op het goede moment, **het heeft een reminder en begrip meegegeven.** Soms moet ik mezelf ook even aanspreken.” (toezichthouder Reclassering)*

Professionals krijgen nieuwe waardering (validering) en beseffen dat hun werk ertoe doet. In de gesprekken geven jongeren met persoonlijke voorbeelden feedback aan professionals wat niet goed of juist wel voor hen heeft gewerkt in het contact, op zitting of tijdens toezicht. Dit biedt de professionals nieuwe inzichten op de impact van hun werk op het leven van de jongere en krijgt ook nieuwe waardering: hun werk is belangrijk en doet ertoe. Professionals (29 van de 45) beschrijven dat de training voor hen bijdraagt aan ‘inzicht en bewustwording van de invloed van eigen attitude en bejegening op de jongere’, en ‘aan het invoelen van de impact van strafzaken en jeugddetentie op het leven van de jongeren’. Professionals geven aan dat het ‘interessant en waardevol is om de rechtsgang eens vanaf de andere kant te bekijken’ en dat dit ‘op een andere manier niet mogelijk was geweest’. Onderstaande quotes illustreren deze bevindingen.

“Het was een reminder, voor mij is het een dossier, maar het is ook een leven. We hebben een belangrijke baan, die heel bepalend is op leven van een jongere.” (jeugdofficier)

“Soms was ik pessimistisch over de invloed van ons werk. Maar nu voel ik me optimistisch. We kunnen veel betekenen voor jongeren als we goed luisteren.” (jeugdofficier)

“Ik ben na vanmiddag ook trots als officier, dat je ook iets goeds kan doen en dat terug te horen.” (jeugdofficier)

Professionals zijn zich meer bewust van de invloed van procedures en het eigen gedrag op jongeren. De gedeelde ervaringen over hoe jongeren hun zittingsdag beleven, schetst een beeld voor de professionals over wat de impact van de procedures en het (formele, zakelijke) contact met professionals is op de jongeren. In de gesprekken worden ze zich (meer) bewust hoe hun bejegening en gedrag invloed heeft op de jongere. Op de vraag wat zij hebben geleerd in de training, wordt door 39 van de 45 professionals aangevinkt dat ‘het belangrijk is hoe ik als professional verbinding maak met de jongere voor zijn deelname aan het strafproces’. Het bewustzijn van eigen gedrag en bejegening wordt ook in onderstaande quotes benoemd.

“Bewust worden van bejegening bij deze jongeren wel erg uitmaakt. Nuttig om mee te nemen naar de praktijk. Dit middels de oefeningen en de persoonlijke verhalen van de jovo’s [jongvolwassenen]. Unieke ervaring.” (toezichthouder Reclassering)

“Bij het binnenkomen van de zittingszaal voelt het voor jongere alsof alles al bepaald is. Door een paar dingen is de toon al gezet.” (jeugdrechter)

“Ik heb belang gevoeld om meer in verbinding te staan met de persoon van de verdachte.” (jeugdofficier)

“Kleine momenten van aandacht geven, verbaal en non-verbaal, kunnen bepalend zijn.” (jeugdrechter)

Professionals zien de ontmoeting met jongeren als bijzondere en unieke ervaring.

Als laatste bevinding komt naar voren dat (33 van de 45) professionals vinden dat de training 'een kans biedt om op andere manier met jongeren in gesprek te gaan'. Vele malen wordt benoemd in gesprekjes dat de training 'een unieke kans is om met (langer) jongeren in gesprek te gaan waarover zij vaak moeten beslissen en oordelen'. De training 'hoort bij onze professionele ontwikkeling', biedt de ruimte en tijd om 'andere gesprekken te hebben en meer vragen te stellen'.

*"Het is **een zeldzame kans om rechtstreeks feedback te krijgen** van personen waarvan je zelden terughoort hoe zij het hebben ervaren. Heel belangrijk!" (jeugdrechter)*

*"Bijzondere sfeer vanmiddag, hoe open iedereen was en besef dat we mensen onder elkaar zijn. **We konden even kaders los laten.**" (toezichthouder Reclassering)*

*"**Een unieke kans om met jongeren in gesprek te gaan**, die ook bereid zijn om het persoonlijke verhaal te vertellen, omdat ze dat zelf willen en niet moeten (geforceerd)."(adjunct-jeugdofficier)*

Net zoals bij de jongeren omschreven, geldt ook bij de professionals dat 'het geraakt worden' en emoties de basis zijn om iets nieuws te leren. De trainingen zijn daarom ingericht om geraakt te worden via andere wegen dan de rationaliteit - waar het justitiële systeem met zijn wetboeken, protocollen juist zo op geënt is. Door de persoonlijke verhalen en het werken vanuit creatieve werkvormen wordt een ander soort 'weten' en ervaren aangesproken: iets dat je emotioneel raakt.

Professionals horen andere en hoopvolle verhalen, waar de jongeren het levende bewijs zijn dat het 'ook goed kan komen'. De jongeren zijn verhalen van hoop, wat de professionals raakt en bemoedigt om zich te blijven inzetten om echt contact te maken in hun werk. De verhoging van het bewustzijn op eigen handelen en de beleving van jongeren, kan licht schijnen op de vanzelfsprekende, onbewuste en vastgeroeste houding of gewoonten. De training wordt als unieke kans gezien, waar professionals door feedback van de jongeren kunnen reflecteren op hun gedragsrepertoire. Het biedt inspiratie om vanuit andere ogen te kijken naar eigen handelen.

3.2.2 EFFECT: EEN KANTELING IN DE WERKPRAKTIJK

Bij professionals zien we, net als bij jongeren, dat er op de domeinen van verbinding en van ontwikkeling positieve effecten zijn. Het domein van herstel is minder relevant bij professionals. Na de training vertellen professionals over de volgende effecten in hun dagelijkse werkp praktijk:

Als het gaat over verbinding ontdekken we dat er door de ontmoeting met Experts een kanteling van perspectief plaatsvindt bij de professionals. Professionals krijgen door de gesprekken een meer gelaagd beeld over jongeren, door het horen van andere (en dit keer ook), hoopvolle verhalen van de jongeren. 41 van de 45 professionals geven aan dat hun beeld over jongeren in de rechtsgang is verrijkt door de training, door het zien en leren kennen van de mens achter het dossier. Daarbij geven 31 van de 45 professionals aan dat zij zich beter kunnen inleven en verplaatsen in de belevingswereld en het perspectief van jongeren'.

***“De minderjarige achter de daad zien, is een meerwaarde van de training.”** (jeugdofficier)*

***“Geslotenheid hoeft niet een teken van desinteresse te zijn en schijt hebben aan alles, maar kan ook het gevolg zijn van niet weten wat er gebeurt, niet het gevoel hebben dat het uitmaakt om deel te nemen en gebrek aan vertrouwen, waardoor veiligheidshalve wordt gekozen voor zwijgen.”** (jeugdrechter)*

***“Bewust zijn van dat iedere jongere een eigen verhaal heeft en daar ook actief naar vragen op zitting en daar de tijd voor nemen.”** (adjunct-jeugdofficier)*

In het domein van ontwikkeling hebben professionals concrete tips en ideeën gekregen over een meer jeugdvriendelijke benadering, die ze inzetten in hun dagelijkse werkpraktijk. De training geeft professionals concrete tips en ideeën om meer jeugdvriendelijk, ofwel passend naar de leeftijd en behoeften van de jongere, te communiceren en aansluiting te vinden met jongeren. Door te luisteren naar de verhalen van de jongeren geven 32 van de 45 professionals aan dat zij ‘nieuwe inzichten opgedaan die zij zullen meenemen in hun werk’.

TIP 1: Jongeren willen zich gezien voelen en dat er meer oprecht naar hen wordt geluisterd.

“De kunst is om naast het blaadje [het dossier] ook echt in gesprek te gaan met de jongere.” (jeugdrechter)

“Ik wil beter luisteren en laten zien dat we hun niet als persoon afwijzen, maar alleen wat ze hebben gedaan.” (jeugdofficier)

“Ik wil vanaf het begin proberen uit te stralen dat ik de jongere zie en proberen direct persoonlijk contact te maken.” (jeugdrechter)

TIP 2: Jongeren willen dat professionals beter kunnen begrijpen hoe het is om een strafproces mee te maken.

“Ik ga de jeugdige nog meer vragen stellen over zijn leven en uitleggen waarom ik die stel.” (jeugdofficier)

“Het is ontzettend spannend en vaak onduidelijk voor de minderjarige hoe het eraan toe gaat. Klare taal is erg belangrijk!” (jeugdofficier)

“De behandeling [van de rechtszaak] beginnen met een kleine ijsbreker om de jongere te laten landen en op zijn of haar gemak te laten voelen.” (jeugdrechter)

“Om de rechtsgang kindvriendelijker te maken en meer aan te laten sluiten bij de jongeren is het allereerst belangrijk te weten hoe zij het ervaren.” (jeugdrechter)

“Ik realiseer me hoe groot de afstand kan zijn en dat je altijd een vertaalslag moet maken.” (jeugdofficier)

TIP 3: Jongeren willen dat professionals open en eerlijk zijn in het contact.

*“Ik neem mee dat ik **door op gelijk level met de jongeren in gesprek te zijn juist meer leer** en oprechte vragen kan stellen.” (toezichthouder Reclassering)*

“Ik wil meer van mezelf laten zien in het werk, realiseren dat het ook allemaal tijd nodig heeft, en dat belangrijk is om te laten zien te geloven in de jovo [jongvolwassene cliënt].” (toezichthouder Reclassering)

*“Wat mij blijft is dat ik **nog duidelijker ga uiten dat ik geloof in de ander**. Je hebt de tijd, dus die ga ik meer nemen.” (toezichthouder Reclassering)*

‘Je moet laten zien dat je echt je best doet. Je kan jongere betrekken door hem een rol te geven in vormgeven van toezicht en ook wat hij nodig heeft.’ (toezichthouder Reclassering)

De gedeelde verhalen en tips van jongeren stellen de professionals in staat om actief bij te dragen aan een jeugdvriendelijke benadering in de jeugdstrafrechtketen. De Raad van Europa (2011) stelde hiervoor negen principes op waar professionals en procedures aan moeten voldoen om een jeugdvriendelijke rechtsgang te waarborgen. Enkele voorbeelden zijn dat de behandeling van jongeren en de procedures waar zij doorheen ‘reizen’ toegankelijk en passend bij de levensfase moeten zijn. Bovendien moeten deze spoedig en vlot verlopen, waarin betrokkenheid wordt getoond en een goede uitleg en ondersteuning wordt gegeven aan de jongere om actief deel te nemen aan het (straf)proces. De concrete tips en inzichten die professionals meenemen, dragen bij aan een verrijkt gedragsrepertoire voor professionals in het werken met jongeren in gedwongen, formele kaders.

3.3.3 IMPACT: EEN BEWEGING VOOR EEN JEUGDVRIENDELIJKE RECHTSGANG

Voor dit eerste impactonderzoek hebben we de impact op een collectief en systemisch niveau onder professionals nog niet goed kunnen analyseren. 42 van de 45 bevraagde professionals geloven zelf dat de training bijdraagt aan een kind- jeugdvriendelijke rechtsgang. De impactdoelen die we in volgende edities verder onderzoeken zijn:

Kind- en jeugdvriendelijk contact maken is vanzelfsprekend onderdeel geworden van het gedragsrepertoire van professionals:

Door de training wordt het voor professionals steeds normaler en logischer om te luisteren naar de verhalen van jongeren, en om ervaringsdeskundigheid in te zetten ten behoeve van deskundigheidsbevordering van professionals. Professionals kunnen zich, als vanzelfsprekend, pedagogisch en kindvriendelijk verhouden tot de leefwereld van (veroordeelde) jongeren en zijn geëquipeerd om passend contact met jongeren te maken binnen de gedwongen, formele kaders.

Er bestaat een collectieve beweging van professionals voor systeemverandering:

De impact van de ontmoeting die YOPE faciliteert, vertaalt zich in een beweging, een momentum onder professionals om, als vanzelfsprekend en blijvend, aandacht te hebben voor een pedagogische en jeugdvriendelijke bejegening in hun werk. Zo ontstaat er een collectief van professionals dat bijdraagt aan een meer kind- en jeugdvriendelijke rechtsgang.

Mijlpalen van systeemverandering

Onderstaande mijlpalen dragen bij aan de beoogde impactdoelen van het programma. Volgende impactonderzoeken zullen hier meer bewijs en verhalen aan toe gaan voegen.

De Kruip in de Huid training is voor vier beroepsgroepen opgenomen in het jaarlijkse curriculum van beroepsopleidingen, in samenwerking met de SSR, de Reclasseringsacademie en de Raadsacademie. Zo groeide het aanbod voor jeugdofficieren (2017), voor reclasseringsmedewerkers (2019), voor kinderrechters (2023) en voor medewerkers van de Raad voor de Kinderbescherming (2024). Voor de laatstgenoemde beroepsgroep zijn er SKJ-punten geaccrediteerd aan de training.

YOPE Experts wordt jaarlijks op diverse congressen en evenementen uitgenodigd om de stem van jongeren te vertolken. Zo waren de Experts in 2022 te gast op het symposium “100 jaar kinderrechten”, waar zij een eervolle en stevige plek in het programma mochten bekleden.

Voor het EU-project “De Zittingsdag” is een film ontwikkeld om jongeren beter te informeren over de dag dat ze bij de rechtbank moeten verschijnen. Voor de totstandkoming van de film werkten we samen met het OM, Parket Amsterdam, Rechtbank Amsterdam, Raad voor de Kinderbescherming en de advocatuur om in gezamenlijkheid te werken aan een leeftijdsadequate informatievoorziening voor jongeren in de rechtsgang. De film is sinds 2025 bij diverse parketten van het Openbaar Ministerie geïmplementeerd en de verwachting is dat meer parketten zullen volgen. Parket Amsterdam, Limburg en Noord-Holland sturen iedere jongere die bij de rechtbank moet verschijnen, bij de dagvaarding een begeleidende brief met QR-code. Via de QR-code kunnen de jeugdige verdachten de film “Jouw Zittingsdag” van YOPE bekijken.

[Bekijk de film hier.](#)

Als je zo'n zittingszaal binnen loopt...

EEN OVERZICHT VAN DE MENSEN EN DIENSTEN VAN YOPE

De mensen van YOPE vormen een energieke beweging voor jongeren tijdens en na geslotenheid en alle professionals die voor deze jongeren werken. Als docent, mentor of expert staan we voor de groep in instellingen en geven directe ondersteuning aan jongeren. Daarnaast verzorgt YOPE trainingen en adviesopdrachten voor professionals in het jeugdzorg- en strafrechtstelsel.

DE MENSEN VAN YOPE

Docenten: Een team van meer dan 60 Urban Arts & Sports artiesten, sporters en kunstenaars. De Docenten werken als rolmodellen in gesloten instellingen en worden door YOPE getraind in didactische en pedagogische vaardigheden.

Disciplines van YOPE:

Acrobatiek, Acteren, Art/Kunst, Basketbal, Beeldende Kunst, Boksen, Bootcamp, Brass, Burgerschap, Capoeira, Creatief Schrijven, Dans, DJ, Fashion & Styling, Filosofie, Film & Geluid, Fitness, Fotografie, Graffiti, Graphic Design, Kunst, Live Studio, Money & Business, Music & Performance, Podcast, Rap, Songwriting, Sport Quiz, Spoken Word, Street Art, Theater, Urban Dance, Voetbal, Warrior Workout.

Experts: Een groep van bijna 17 ervaringsdeskundige jongeren (voorheen Youthlab) tussen de 18 en 26 jaar die hun ervaringen in detentie en geslotenheid gebruiken voor een meer jeugdvriendelijke rechtsgang.

De Experts van YOPE geven structureel trainingen aan jeugdofficieren, toezichthouders van Reclassering en kinderrechters. Daarnaast worden zij gevraagd om workshops en lezingen te verzorgen voor diverse partijen in het jeugdrechts- en zorgstelsel. De Experts voeren onder begeleiding van de coördinatoren ook adviesopdrachten uit en verzorgen workshops in de justitiële jeugdinrichtingen (JJI's). In 2024 sloten zich zeven nieuwe jongeren aan als Experts aan bij Young Perspectives.

Mentoren: De Mentoren van YOPE zijn getrainde vrijwilligers die jongeren ondersteunen in detentie. Als Mentor ben je gekoppeld aan één jongere en bezoek je hem (twee)wekelijks. Vanuit persoonlijke ervaring, studie of interesses zetten Mentoren zich voor minimaal zes maanden in om een band op te bouwen met een jongere.

26 vrijwillige Mentoren bezoeken jongeren in gesloten instellingen voor laagdrempelig sociaal contact.

EEN OVERZICHT VAN DE MENSEN EN DIENSTEN VAN YOPE

DE DIENSTEN VAN YOPE

Voor de groep: De Docenten en Experts van YOPE ontmoeten jongeren op hun leefgroep of schoolklas in gesloten instellingen voor creatieve en sportieve workshops en lesprogramma's.

Traint & Adviseert: De Experts adviseren en trainen professionals zoals beleidsmakers, advocaten en Officieren van Justitie in het maken van kind- en jeugdvriendelijk contact tijdens de rechtsgang en het maken van strategische keuzes, nieuw beleid en interventies.

Ondersteunen: YOPE ondersteunt jongeren ook 1-op-1 met nieuw sociaal kapitaal, zoals het laagdrempelige sociale contact met vrijwillige Mentoren.

MEER VAN YOPE?

- Bezoek onze [website](#) en kom in contact
- Volg ons op [Linkedin](#) & [Instagram](#)
- Deel ons werk in je netwerk

DANKWOORD

We willen alle professionals en jonge experts bedanken voor hun medewerking en bijdrage aan het onderzoek. Veel dank aan: Coosje Peterse, Naomi Manuputty, Susanne Tempel, Rianne de Back, Machteld van Barchjansen, Neda Boin, Iris Boekee, Lamyn Belgaroui, Laura Mudde, Ester van der Geest, Mijntje ten Brummelaar, Carlo Dronkers, Valerie van Schaik en alle professionals die hebben deelgenomen aan de trainingen en meegedacht tijdens het onderzoek. Speciale dank aan de experts die meewerkten aan dit onderzoek: Glenn, Jace, Mally, Eden, Dwight, Jochem, Justin, Dichter, Amir, Javi, Simo en David. Dankzij jullie verhalen en inzichten kan YOPE Experts doorontwikkelen en ontmoetingen blijven faciliteren tussen jongeren en professionals in de vrijplaats van YOPE.

Niet uitgelezen?

Wil je meer lezen over hoe YOPE Experts volgens jongeren en professionals bijdraagt aan desistance? Lees dan de masterthesis van Elizabeth Vrieling, via de link: [YOPE Experts: Een weg naar desistance en herstel](#)

Onderzoek uitgevoerd door: Elizabeth Vrieling

Theory of Change, concept en redactie: Lotte van Elp en Elizabeth Vrieling

Strategische ondersteuning: Ester van der Geest

The logo consists of the word "YOPE" in a bold, italicized, sans-serif font. The letters are orange and are positioned in the upper center of the page, which is divided into three large triangular sections of blue, orange, and yellow.

Young Perspectives

De Kempenaerstraat 11B
1051 CJ Amsterdam

+31(0)20-7371061

info@youngperspectives.org

www.youngperspectives.org